

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiebolag.

N:r 37 (456)

Fredagen den 11 september 1896.

9:de årg.

Prenumerationspris pr år:	Byrå:	Redaktör och utgivare:	Utgifningstid:	Annonspris:
Idun ensam ..... kr. 5:—	Klara södra kyrkog. 16, 1 tr.	FRITHIOF HELLBERG.	hvarje helgfri fredag.	35 öre pr nonpareillerad.
Iduns Modet., fjortondagsuppl. » 5:—	Allm. telef. 6147.	Träffas säkrast kl. 2—3.		För »Plattsökande» o. »Lediga platser»
Iduns Modet., månadsuppl. .... » 3:—	Prenumeration sker å alla postanstalter i riket.	Redaktionssekr.: J. Nordling.	Lösnummerpris 15 öre	25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv.
Barngarderoben ..... » 3:—			(lösn:r endast för kompletteringar.)	Utländska annons. 70 öre pr nonp-rad

Vilhelmine Holmboe-Schenström.

En tänkare har yttrat: »När skönhet och sanning förenas, då uppstår konst.»

En sådan konst, på en gång skön och sann, utmärkte den framstående konstnärinna, hvars bild i dag pryder Idun.

Då hennes offentliga konstnärarbana nästan uteslutande tillhörde Frankrike, Belgien och Italien samt tidigt afbröts genom giftermål, torde fru Holmboe-Schenström vara mera bekant för den svenska allmänheten såsom den framstående sånglärarinnan än såsom opera- och konsertsångerska.

Fru Holmboe-Schenström är född i Norge af den högt ansedda släkten Holmboe. Dotter till den numera affidne sörenskriver Holmboe i Söndmøre uppväxte hon på den vackra fädernegården Fredsberg i hägnen af ett lyckligt, bildadt och gediget hem. Den lilla Vilhelmine visade redan tidigt ovanliga musikaliska anlag och ägnade sig åt deras utbildning med ett allvar långt utöfver hennes år. Hon erhöll för öfrigt en särdeles värdad och allvarlig uppfostran, ägnad att öppna blicken för människans plikt att ställa sig ett mål före i lifvet och att framför allt blifva sann.

En sådan uppfostran måste, i förening med den stora begåfning, hvarmed naturen utrustat Vilhelmine Holmboe, bilda en karaktär, ett harmoniskt helt. Denna hennes egen personliga erfarenhet af hvad kvinnan kan blifva, när hon får tillfälle att rätt utvecklas, har nog i sin mån bidragit till att hon alltid varmt omfattat den s. k. »kvinnosaken» — särskildt kvinnans rätt att i likhet med mannen få utveckla sina naturliga anlag.

Sedan Vilhelmine Holmboe blifvit konfirmerad, kom hon till Kristiania, där hon fick till sin första lärare Halfdan Kjerulf i pianospel och den tyske orgelnisten Magnus i sång. Redan vid sitt första uppträdande på en konsert, som fru Erika Lie-Nissen gaf i Kristiania, och vid hvilken Vilhelmine Holmboe, på Kjerulfs ifriga uppmaning, biträdde med den stora arian ur »Figaros Bröllop», tilldrog hon sig såväl publikens som kritikens uppmärksamhet genom sin präktiga, sympatiska röst, sitt själfulla föredrag samt den lugna säkerhet, hvarmed hon uppträdde.

Kort därefter fick den unga Vilhelmine anträda en studieresa till Paris, där först Kristina Nilssons bekante lärare, monsieur Vartel, och sedan m:me Pauline Viardot-Garcia blefvo hennes handledare.

Vilhelmine Holmboe tog emellertid ej sin uppgift så lätt som många andra unga sångerskor, hvilka ofta tro sig fulländade, när de knappast ens börjat studera sångens konst på allvar; hon fortsatte under flere år med all sin naturs energi sina grundliga sångstudier.

Ehuruval hon ägde såväl anlag som lust äfven för den dramatiska konsten, utbildade hon sig under dessa år uteslutande till konsertsångerska; ty endast på detta villkor hade hon lyckats erhålla sina föräldrars tillåtelse att få fullfölja sina sångstudier i det främmande landet.

Hon konserterade nu under ett par år i åtskilliga större städer i Frankrike, Belgien och Tyskland, äfvensom i sitt hemland, öfverallt mottagen med stort och välförtjänt bifall.

Hennes håg drogs dock allt

När forntid vissnat har, må framtid knoppas;
Åg blott i minnet grund för hvad du hoppas.

Edvard Bäckström.

mer och mer till *scenen*, och då föräldrarnes slutligen gifvo efter för hennes ihärdiga önskan att få ägna sig åt operan, återvände hon till Paris. Här instuderade hon sina sångroller för mr Roger, stora operans mest framstående tenor och professor vid konservatoriet i Paris.

Sålunda på allt sätt väl förberedd, debuterade nu Vilhelmine Holmboe våren 1874 i Liège uti Verdis opera »En maskeradbal» och sjöng med stor framgång *Ulrikas* parti.

Omedelbart därefter uppträdde hon som *Azucena* i »Trubaduren» och som *Leonora* i »Favoriten». I samtliga dessa roller skördade Vilhelmine Holmboe lifligt beröm af kritiken för sitt vackra, lifliga spel, sin graciösa personlighet och förträffliga sång.

På grund af ifriga uppmaningar från Henrik Ibsen, som hade öppet öga för hennes mångsidiga begåfning, reste Vilhelmine Holmboe på hösten samma år till Stockholm.

Här uppträdde hon å kgl. operan mellan akterna och sjöng då bland annat den stora arian ur »Profeten».

Vid en af professor Baucks föreläsningar å konservatoriet öfver den franska skolan sjöng hon arian ur »Favoriten». Om detta hennes föredrag skref Bauck följande omdöme: »Härvid utförde fröken V. Holmboe den stora sångscenen (*Leonoras*) ur »la Favorite» af Donizetti. Sångerskan firade en triumf genom sin praktiga deklamation, sin storartade, passionerade stil och sin ståtliga stämma. Det förljades att fröken H:s uppträdande på kungl. scenen snart lär vara att motse. Man kan därtill lyckönska både teatern och publiken; en sådan talang i denna genre är ej allenast nyttig, utan nödvändig för vår scen i dess nuvarande tillstånd. — Utom arian gaf fröken H. äfven en romans af Gounod.» — — —

Det var verkligen fråga om att Vilhelmine Holmboe skulle uppträda på vår operascen i några af sina glansroller, men dåvarande direktören ville ej tillåta henne att sjunga på franska språket, utan fordrade, att hon skulle instudera rollerna på svenska, och som tiden härtill var alltför knapp, gick hennes tillämnade gästspel här om intet.

Hon återvände då till Paris för att tillträda ett fördelaktigt engagement vid operan därstädes, hvilken under den tid på året, då senatens och deputeradekammarens sammanträden ägde rum, var förlagd till Versailles. Pariserbladens uttalanden om hennes uppträdande voro utomordentligt berömmande, och Figaros ansedde krönikör skref efter Vilhelmine Holmboes återgifvande af *Azucenas* roll: »Hon förstår att använda sin praktiga, omfångsrika och mycket sympatiska altröst efter konstens alla reglor.»

På våren 1877 for Vilhelmine Holmboe ned till Italien och uppträdde med lysande framgång i flere af dess förnämsta städer samt hade i tre år fast engagement dels i Milano, dels i Neapel. Den italienska publiken strödde blommor för hennes fötter, och kritiken uttalade sig med största värme öfver hennes »konstnärliga sång, lifliga, spirituella spel och förtjusande apparition».

Lång blef dock ej hennes lofvande konstnärsbana. Hösten 1880 ingick Vilhelmine Holmboe äktenskap med dåvarande kaptenen i svenska armén, den skicklige gymnasten Rolf Schen-

ström, hvilken under många år var direktör för det välkända svenska gymnastikinstitut i Paris, hvilket ännu bär hans namn.

Lycklig maka och moder, öfvergaf dock ej fru Vilhelmine Holmboe-Schenström. helt och hållet sin förra verksamhet. I Paris bildade hon ett sånginstitut, där hon hade rikt tillfälle att tillämpa sina egna grundliga och konstnärliga sångstudier. Detta institut förskaffade dess insiktsfulla och nitiska ledarinna stort anseende som sånglärarinna, ej blott i de musikaliska kretsarne i Paris, utan äfven i London. Några unga engelska damer ur den högsta societeten, hvilka begagnat sig af fru Holmboe-Schenströms sångundervisning i Paris, öfvertalade henne att öfverflytta sin verksamhet till London under »the season».

Emellertid kallade tjänsten vid regementet kapt. Schenström åter till fäderneslandet, och fru Holmboe-Schenström, som kände att hennes rätta plats var vid hennes makes sida, afbröt sin undervisningsverksamhet i den stora världsstaden.

På de olika ställen, där numera major Schenström med sin hustru bosatte sig efter återkomsten till fäderneslandet, har fru Holmboe-Schenström emellertid alltjämt med framgång fortsatt sin verksamhet som sånglärarinna.

Då hennes stora förmåga som sådan dock tydligtvis kräde ett större verksamhetsfält än en liten landsortsstad kunde erbjuda, beslöto de bägge makarne sig slutligen för en bosättning i Stockholm. Och här samlade sig genast kring den utmärkte lärarinnan en liten skara tacksamma och beundrande lärjungar.

Högst få undervisare i den ädla sångkonsten torde i den grad som fru Holmboe-Schenström förmå tillvinna sig sina elevs aktning och hängifvenhet, ej blott emedan hon har ett alldeles särskildt sätt att med oändligt tålmod och väl afpassad hjälp kunna likasom »locka» fram tonen äfven hos de mest försälda och »omöjliga» subjekt, utan äfven emedan hennes personliga älskvärdhet och hennes pålitliga karaktär ovillkorligen måste intaga alla, som komma i beröring med henne.

Den var dock ej blott af betydelse för sångens idkare och vänner, denna major Schenströms och hans älskvärda frus flyttning till hufvudstaden, utan denna högtaktade familj har äfven gjort en ganska märklig insats i vårt sällskapslif.

De reformer inom denna sfär, hvilka major Schenström offentlig i tal och skrift föreslagit, har han praktiskt tillämpat i sitt hem, häruti på bästa sätt understödd af sin hustru, som af uppriktigaste hjärta deltagar i sin mans alla sträfvanen. Till dessa hör också, som bekant, den nu ganska vidt förgrenade sammanslutning bland vår skolgungdom, som gjort sig känd under föreningsnamnet »Sveriges framtid».

De som haft den förmånen att deltaga i de trefliga onsdagsmottagningarna hos major Schenströms i deras lilla komfortabla våning vid Blasieholmstorg, där — efter ett par förtjusande timmar tillbragta under sång, deklamation och diskussion — man bjöds på en af dessa enkla — men i all sin enkelhet välsmakande och rikligt tillfredsställande — supéer, som major Schenström försöker att få i gång här i landet, i stället för detta öfverdåd i mat och dryck, som hos oss nästan förstört all

verklig och sann sällskapsnjutning och sällskapsglädje, — de erinra sig utan tvifvel dessa timmar såsom några af de rikaste och angenämaste stunder i deras lif. De torde också instämma med författaren, då han slutar denna lilla uppsats med det påståendet, att fru Holmboe Schenström såsom maka, moder och världinna är ej mindre värd vårt erkännande än såsom konstnärinna och sånglärarinna.

Clamo.

Nu skola vi resa till en stjärna i det blå...

*Nu skola vi resa till en stjärna i det blå,
där vilja vi bygga oss en hydda.
Men säg, du min kära, när vi den stjärnan nå,
och säg, du min kära, hur vi den hyddan få,
som månne oss hägna och skydda?*

*Ej fågelens vinge så högt i rymden bär
att ända upp till stjärnan han hinner,
men om du endast vet, att du håller mig här,
så vet jag förvisso att vi snart äro där,
fast stjärnan så fjärran oss brinner.*

*Omkring oss rusar mörker och dimmornas stor
sveper kallt öfver nejderna de vida,
och se! var den vind, som i gröna löfven for,
thy flykta vi ditåt, där töcknet ej bor.
Jag sluter dig tätt till min sida.*

*På stjärnan i fjärran skall det alltid vara vår,
och där skola fåglarna svinga,
och bäckar skola spela i skogens gömda snår,
där vägen till vår hydda emellan blomster går
och klockor för vindarne klinga.*

*Och vaggande vågor skola glittrande slå
mot strändernas skimrande grönska.
Öfver spegländan djupen vi glida — vi två —
vi äga hvarandra, ej sörja vi då:
vi äga ju allt hvad vi önska.*

*Nu skola vi resa till en stjärna i det blå,
där vilja vi bygga oss en hydda.
Var viss, du min kära, att vi den stjärnan nå,
var viss, du min kära, att vi den hyddan få,
som månne oss hägna och skydda.*

Jeremias i Tröstlösa.

Fru Malvinas penséer.

»Nå, där är du! Jag har väntat på dig en stund härinne för att få säga dig god dag.»

»Tack, syster Malvina! Var det ingenting annat?»

»Jo-o, mina penséer, som din hushållerska tror att du förvarat.»

»Dina — hvad för slag — penséer! — Nå, de där tillkonstlade — konstgjorda kallas de väl? Jag trodde ett ögonblick, att du lämnat mig några af dina tankar i förvar. Roligt att se dig alla fall, fastän du totat till dig i så kallad sorgdräkt i anledning af ett dödsfall, som skänkte efterlängtat

Vänta nu inte någon resebeskrifning. Det här blir bara litet krafs ur min anteckningsbok — som Adam har så roligt åt och för så mycket nojs med. *Naturligtvis* har han ej fått titta dit, det har jag strängeligen förbjudit den på manfolks vanliga sätt obotligt nyfikna människan, och när jag sagt: »våga dig inte dit, Adam!» då vet Adam att han gör bäst i att inte våga — men om han hade läst mina anteckningar, så skulle han inte ha roligt åt dem — jag menar, att han skulle inte skratta och göra sin manliga öfverlägsenhet gällande.

Först ett par rader ännu om Paris!

Om jag säger att Paris är det rosenrödaste bladet i min resas minnesbok och den trefligaste stad i världen — och om sedan någon af mina bekanta, som hört mig säga det, kommer dit och går där ensam och tittar och kanske inte har vidare lustigt och då drar sig till minnes, hvad jag sagt, och tycker att jag är en liten gås, som kan finna allt det där så förtjusande — så må hon skylla sig själf men inte skylla på mig. Det är mycket möjligt, att man kan ha trist i Paris, om man är trist själf. Man reser aldrig ifrån sitt eget jag. Adam tillstår, att han gått och känt sig trist i — Sorrento (!) och i — Pompeji (!), men det var därför att han på den tiden var förälskad i mig, den dumma karlen! Hade jag varit där nere i paradiset — utan Adam — så skulle jag läst in hans porträtt i min kappsäck så väl, att han inte kunnat oro mig, så länge som jag var där. Väl kommen därifrån, skulle jag tagit fram honom igen och blifvit mera förälskad än någonsin. Men det nöjet nekade sig Adam — i stället gick han och drömde om den öfverjordiska Eva och glömde att njuta af jordens härlighet.

Den som kommer till Paris, skall förstå konsten att lämna sina hemvanor hemma och taga seden dit han kommer. Han skall sätta sig in i *lifvet* i det samhälle, där han är, och ej blott gå och se på det genom stockholmska glasögon. Jag vet ett par damer, som voro där i fjorton dagar, bodde på det mest korrekta sätt i en pension, ansågo det vara sin första och sista plikt att ej försumma vare sig frukost, middag eller *five o'clock tea* en enda dag, men som ansågo det ytterst opassande att sätta sig på ett kafé och som således ej sågo någonting af boulevardlifvet — och föga annat heller, undantagandes muséerna. Det löjliga var, att den enda gång de, uppgifna af trötthet, vågade frångå sina principer och sätta sig utanför *Café de la paix*, så blefvo de afvisade af en kypare med förklaring att man ej serverade åt damer utan herrsällskap! Stackars skräköpingsfröknar, när man har otur, så har man otur!

Manligt sällskap bör man förstås ha, om man råkar tillhöra det svagare könet, i Paris såväl som annorstädes. Genom hela lifvet böra Adam och Eva följas åt. Och bli de utdrifna ur paradiset, så är det deras eget fel. Både gumman Buckholtz och Lovisa Petterkvist och andra damer af stadgadt rykte skola instämma med mig.

Jag skref i mitt förra bref, att parisarne äro det mest konservativa folk i världen. De hålla på gamla vanor, så det är rent löjligt. När man vill fara på omnibus i en annan stor stad, i London eller Berlin till exempel, så stiger man helt enkelt upp

i åkdonet, som man aldrig behöfver vänta länge på, och far dit man vill. Att det finns tillräckligt många omnibusar till bands, styra vederbörande om. Men i Paris skall man först gå till omnibuskontoret och hämta en biljett med ett nummer på, och när omnibussen — ofta nog efter lång väntan — äntligen infinner sig, får man trängas med hundra andra åkhågade framför densamma, och det kan dröja timtal, innan det nummer, man fått, ropas upp, och det kan passera tjugu omnibusar, innan man får den nåden att stiga upp i en. På söndagar eller om kvällarna kan det vara en hel lång historia, innan man väl blifvit instufvad på sin plats. För en främling förefaller hela krånget bra öfverflödigt.

Och tror någon att teaterdirektörerna hittat på något så enkelt som att ha biljettkontoret öppet hela dagen och ha hvarje plats i salongen numrerad? Det vore alldeles för praktiskt! Om man ej köpt biljett på förköp, så får man stå i kö en half eller hel timme, får så en biljett, som man måste lämna åt dessa tre herrar i frack och hvit halsduk, hvilka sitta bakom en pulpet i teaterns förstuga — gudarna vete hvarför de sitta där, men det har så varit brukligt allt sedan urminnes tider. Af dem får man då en annan biljett, som *ibland*, men långt ifrån alltid, är numrerad. Så blir man omhändertagen af *ouvreusen*, en svartklädd kvinnsperson, hvars välvilja mot publiken rättar sig efter en hvars gifmildhet i fråga om drickspengar. För främlingen ser det ut som om hon utdelade platserna efter eget behag. Och hvilket krånge kan det ej vara, då hon, sedan representationen redan börjat, kommer in dragande till exempel med en familj från landet. Hon för dem in på en bänk, de sittande måste stiga upp, ty trångt är det på en pariserteater som ingenstädes annars, hon anvisar platser, pratande högt hela tiden, så kommer hon ihåg att dessa platser ej äro lämpliga för familjen från landet, hon befäller herrskapet stiga upp igen, just som de satt sig, familjefadern protesterar, *ouvreusen* blir ej svaret skyldig, till sist hotar hon med *gendarmen* — det finns alltid polis- och militärvakt i korridorerna — och inför utsikten att få med polisen att göra faller familjefadern till föga, och så passerar hela familjen åter förbi en rad sittande och får nya platser längre bort i skymundan. Under hela tiden ha de i närheten sittande hyssjat, mumlat och småsvurit och ej hört ett ord af det, som blifvit sagdt på scenen. När äntligen familjen från landet fått sina platser, försvinner *ouvreusen* för att snart åter tränga sig fram med pallar till sällskapets damer, och under sista mellanakten kommer hon och begär drickspengar för pallen och för att hon öppnat dörren och visat herrskapet till rätta, och har hon fått en slant vid ingången, så hindrar detta ej att hon vill ha en till vid utgången.

Och allt detta spektakel därför att biljetterna ej äro numrerade och därför att teaterdirektörerna ej anse sig ha råd att ge *ouvreuserna* någon lön, utan de äro hänvisade till uteslutande drickspengarna. Tidningarna brumma gång efter annan, men utan resultat. Hvarför skulle man gå ifrån gamla vanor? De konservativa parisarne äro vana att ha det obekvämt på teatern, och de föga sig och fylla kväll efter kväll de tränga, obekväma, stekheta salongerna. Under

de långa mellanakterna — det är ej *chic* att ett spektakel slutar före midnatt — går man ner i foyern och promenerar där rundt kring väggarna i en lång procession, pratar med bekanta och visar sin elegans, om man har någon. Ett par af teaternna ha präktiga, monumentala foyerer. Eller går man ner på boulevarden, röker en cigarrett — om man är herre — och tar en *bock* på närmaste kafé.

Om man går på Palais Royal teatern — denna typiskt parisiska farsteater — gammal och trång för öfrigt, med smala korridorer och trång foyer — och under mellanakten följer strömmen, så kommer man ut på den smala gatan, rue Montpensier, bakom palatset. Där är ett litet enkelt kafé, bord och stolar stå ute på gatan, som är trång som Västerlånggatan. För en stund blir där fullsatt, herrar i frack-kostym, damer i festdräkt, resande i resdräkt, allt slags folk hopfördt för stunden. Gamla uppassare dela ut öglas, apelsinkärrornas röda lyktor lysa, affischförsäljarne öfverrösta hvarandra, där är lif och rörlighet, till dess klockan klingar, publiken strömmar in och gatan blir tyst och öde. Det är ett stycke af det *gamla* Paris, man här finner sig försatt in uti, här såg antagligen likadant ut för hundra år sedan — höga, svartnade hus med svarta fönsteröppningar, trappor och passager, små butiker och verkstäder. Aldrig en vindfläkt, aldrig ett åkdon, tyst och stilla som i Venedig.

Det är just motsättningarna mellan det eleganta, moderna och det gammaldags skräpiga, men på sitt sätt intresserande, som karaktäriserar Paris. Jag tror att man oftare mötes af öfverraskningar där än i andra städer. Där finns så mycket gammalt lustigt, och man har där ej annat än undantagsvis reglerat och rifvit och förstört det gamla. Detta öfverraskar äfven där man ej väntar det — vid de stora boulevarderna kan man till exempel se löjliga hundraåriga hus med lustiga kupor, utbyggnader, små trädgårdar och allt slags bråte uppe på taken.

Jag hinner inte mera nu. Au revoir för denna gång!

Att sätta bo.

(Slut från föreg. n:r.)

Eder tjänarinna får ni väl skaffa 4 par lakan med tillhörande örngång och ett dusin handdukar. Om sänglinnet bör tagas af linne eller bomull får afgöras dels af smaken, dels af tillgångarna. Det förra ställer sig minst dubbelt så dyrt som det senare. Nu finnes fin vacker domestik i lakansbredd, och jag kan af erfarenhet säga eder, att man sofver lika godt på sådana som på finaste linne. Lagg ej ned mycket arbete och kostnad på spetsar, broderier eller s. k. hälsöm, hvilka grannlåter snart göra eder den förtreten att gå sönder, utan nöj eder med en mycket bred fäll (15 c. t. ex.) och ett stort vackert monogram, så placeradt, att det ej blott tjänar till att skilja edert linne från andras, utan också får tjäna som prydnad för bädden. På detta sätt utstyrdt linne är både vackert och starkt.

Här föreslagna linneförråd är så beräknadt, att ni ej skall behöfva byka oftare än hvar tredje månad, hvilket jag anser

vara klokt stäldt. Att byka ofta blir dyrbart, men återigen att samla ihop begagnadt linne för långa tider är ej med snyggheten förenligt. Vill ni byka oftare eller mer sällan än jag här afsett, kan ni dock i alla fall i mitt gifna förslag ha en utgångspunkt för edra beräkningar.

Sängkläder blir billigast att med en tapetserares hjälp förfärdiga i hemmet, men har man det ej så stäldt att det går för sig, kan man nu få sådana af olika kvalitéer och pris i något större bosättningsmagasin, t. ex. K. M. Lundbergs i Stockholm, där ni också kan få täcken och filtar. Allt edert linne kan ni också få sydt där, men om det ställer sig dyrare där än hos en linnesömmerska vet jag ej. Af sig själft faller ju, att det blir billigast tillverka så mycket som möjligt i hemmet. Skall ni byka hemma, behöfver ni nu också bykkärl och strykJärn (kan ni få strykugn, så är ju det bra, annars kunna strykJärnen nog värmas på spisen, om ni stryker i köket eller ett därintill liggande rum).

Kokbok vill ni också ha anvisning på. Sådan vet jag ingen bättre än Anna Maria Zetterstrands Kok- och hushållsbok, »grundad på 80-årig öfning och erfarenhet i kokkonsten och hushållningen», utgifven af Sophia Maria Zetterstrand. Men ni skall taga senaste upplagan, som om jag ej minns mig utkom för omkring 10 år sedan på M. W. Wallbergs i Norrköping förlag, ty där lär finnas, utom andra förbättringar, också den för en oerfaren liten husmoder högst viktiga anvisningen om huru lång tid den ena och andra rätten behöfver koka och steka.

Ja, nu ha vi kommit rätt långt i bosättningen, men möblemanget ha vi ej ens vidrört, och till rådgifvare i den saken är nog en snickare bättre än en husmoder. En sak som dock ej ligger i hans intresse att säga eder är att det i många afseenden är bättre skaffa järn- än trä-sängar. Lundbergs redan nämnda affär för äfven både finare och enklare sådana. Jag är också medveten om, att jag utelämnat många både prydnads- och nödvändighetsartiklar för rummen, såsom t. ex. lampor, ljusstakar, en och annan liten matta och dylikt, men i sådana saker är ni nog tillräckligt erfaren att handla utan mina råd.

Om ni sedan, när bosättningen är gjord och det gäller att börja hushålla med de 2,000 kr.:na, skulle vilja hafva goda råd och vinkar, så läs den prisbelönta uppsatsen af Sofie Le Moine i hushållspenningfrågan, införd i Idun n:r 25 för 1893, under märket »Klockaremor». Hon hushållar på 1,500 kr., men de räcka kanske på landet lika långt som 2,000 kr. i stad. Eder hyra och lön åt tjänarinnan taga nog större summor än hvad hon därför afsätter, lika så tror jag ej det är mången möjligt att kläda sig så billigt som hon gör. (I klädpenningfrågan pågår just nu i Idun ett meningsutbyte. Drag nytta af det.)

Eder matsedel kan däremot, för samma summa hon använder till hushållet, blifva något rikare än hennes, då ni ju ej ha barn att försörja, men mycket blir det nog icke, då ni i stad säkert ej har utrymme och förvaringsrum att sköta hushållet så där i stort, om jag så får uttrycka mig, och det att hushålla mer för dagen alltid ställer sig dyrare. Sätt därför edra fordringar på bordet så lågt som möjligt, ty det lilla öfverskott ni därigenom skaffar eder blir

godt att hafva till alla dessa många oberäknade och oberäkneliga utgifter, dem »Klockaremor» också talar om, men till hvilkas bestridande hon ej kan afsätta mer än 22 kr. Jag skulle innerligt önska både henne och eder en rikligare reservkassa.

Nu tycker ni kanske, att min beredvillighet att gifva råd går alldeles för långt, och därför skall här snart vara taladt till punkt.

Ännu ett råd ville jag dock gifva, ett råd som kan tillämpas både vid bosättning och vid många andra tillfällen: »Köp icke allt hvad ni anser eder behöfva, blott det som ni omöjligt icke kan undvara.»

Kanske anser ni att här nu borde följa ett kostnadsförslag? Men då hvad ni behöfver nu finnes till så många olika priser, är det ej godt för en utomstående att röstas i sådana saker. Säkert blir uppgörandet af kostnadsförslaget eder själf ett stort nöje, och en lätt sak blir det också, då ni bara behöfver sträcka ut handen för att få priskuranter på allt hvad ni önskar. Och nu: *Tomteboljcka!*

A . . . s.

Ur notisboken.

En märklig lefnadssaga har i dagarne lyktats genom den svenska grefvinnan Barcks i Paris timade död. Greffinnan Barck, född *Napoline de Marc*, var på sin tid en af de mest bemärkta och eleganta kvinnorna vid Napoleon den tredjes hof och hade en högst romantisk lefnadshistoria, till hvilken vi hoppas att närmare få återkomma och att då samtidigt kunna meddela våra läsarinor den bortgångnas porträtt, som finnes i Louvergalleriet i Paris. Vi ha nämligen gått i författning att om möjligt anskaffa en kopia af den intressanta bilden.

Nansenjubileets kvinnor. Drottning Sofia hade genom öfverhofmästarinnan Lovenskiöld erbjudit fru Sars — Fritiof Nansens svärmor — och hennes barnbarn, den 3½-årige Liv Nansen, rum på slottet i Kristiania i onsdags, så att Nansen vid sin ankomst dit genast fick tillfälle att hälsa på sin lilla dotter. Fru Nansen hade, såsom bekant, rest sin man till mötes.

Vendela Hebbe, den bekanta författarinnan, fyllde i tisdags 88 år. Hon bor härstädes hos sin dotter, sångerskan Signe Hebe. Öfver sommaren vistas båda å Ösma, beläget långt ute i skärgården, hvarifrån de ännu ej inflyttat.

»Den sista posten.» Fröken *Gustafva von Post*, dotter af öfverste W. M. von Post och hans maka, född Schröderheim, afled härstädes den 4 dennes i en ålder af 81 år. Med den nu bortgångna utslocknade den äldre grenen af adliga ätten von Post, urgammal adlig ätt från Schaumburg i Westfalen, naturaliserad 1664 och samma år introducerad på svenska riddarhuset under n:r 687.

Teater och musik.

K. operan. Vår första lyriska scens första manliga konstnärskraft *Arvid Ödmann* firade i måndags afton tjugufemte årsdagen af sin anställning vid k. operan i sin glansroll i »Romeo och Julia», Gounods tonskapelse, i hvilken hr Ödmann då för hundra gången sjöng Romeos

parti. Att en sångare af hr Ödmanns rang, en den musikalskande allmänhetens förklarade gunstling, under sådana förhållanden skulle ha att glädja sig åt en intill sista plats fullsatt salonng var en själfklar sak.

Hr Ödmann hälsades redan vid sin entré i första akten af en applåd och måste förnyade gånger framträda efter de tre första akterna, efter den andra medförande en väldig krans med band i svenska färgerna, en gård af vänskap och erkännande från kamrater vid k. operan.

De energiska applåderna efter femte akten gafvo jubilaren tillfälle att under upprepade framträdanden för publiken exponera den skörd af kransar med skiftande band, lyror och buketter, som kommit honom till del från beundrare och — nog icke minst — beundrarinnor. Då hr Ö. efter slutad blomsterrevy till sist ånyo framträdde, möttes han af ett blomsterregn från öfversta radens närmast scenen belägna sidologer, hvarpå följde ännu en skallande applådsalfva. Julias katafalk, på hvilken en del af kransarne och buketterna placerats, var till sist nästan öfverhöljd af blommor.

Äfven Julia-Petrini erhöll sin rika och väl förtjänta andel af aftonens entusiastiska hyllning.

Förbi!

Från holländskan för Idun

af *Elin Sch-y*.

(Forts. och slut.)

»Nej, Han, den där veckan är inte det svåraste — det är bara — — —» och i den smärtsamma känslan af att han icke förstår hennes sorg, söker hon att göra sig lös, ty hon känner, hur de framvällande tårarne sammansnöra strupen, och hon vill icke, att han skall se henne gråta.

Men han håller henne kvar och sluter henne fastare intill sig.

»Klara,» ropar han plötsligt, häftigt upprörd, »du tror väl inte — att jag — — att jag inte ämnar komma tillbaka.»

Hon ser på honom med en blick, full af kärlek och förtroende, och säger sedan sakta, men med fast stämma:

»Nej, Han, det har jag aldrig tänkt!»

Men hennes röst har en klang af djup förtviflad sorg, som tränger till hans hjärta, och som han aldrig skall kunna glömma.

Han ser på henne, kysser henne sedan med stilla allvar, medveten om att han här står inför en smärta, hvars djup han ej kan pejla, därför att han ej kan fatta den.

O! hur hon önskade, att han aldrig gjort henne den frågan — och likväl hade han ju gjort den, därför att han var så god och sann — o! så god och sann! Men genom den frågan var det något, som vaknade till lif inom henne — minnet af en annan kvinna — en bekant från forna tider, hvilken lefvat på samma sätt förenad med en man, och som ej velat eller ej kunnat lämna mannen fri sedan — då idyllen var slut.

Hon hade aldrig förr kommit på den tanken att det skulle kunna finnas någon likhet mellan hennes kärlekslif och dessa två människors äfventyr, men nu blir det henne en ny plåga att jämföra sin egen kärlek och sitt eget lif med deras.

Samma anklagelser, som man gjort mot den kvinnan, ljuda nu åter och åter genom hennes själ, hur mycket hon än söker bortresonnera dem.

Och framtidens hemska spökbilder vilja icke mer släppa sitt offer.

VI.

»Det är tid att vi ge oss af nu, Han, om vi skola hinna med spårvagnen.»

»Följer du med? Det var snällt af dig. Men det är ju så svårt väder — vill du verkligen göra det?»

»Inte betyder vädret någonting — —» svarar hon, men tystnar plötsligt, som om hon velat säga något mer — hon säger icke nu som förr allt hvad hon tänker och känner.

Han förstår henne och svarar henne blott: »Nå, det är bra! — Men då vill jag först säga dig farväl här.»

Hur varm hans kyss än är, känna de dock båda med smärtsam visshet, att det kommit något främmande mellan dem — att de icke mer äro ett med hvarandra i känslor och tankar. — — —

Det är oväder. Regnet faller i strömmar ned på paraplyerna, som de knappt kunna hålla uppspända i den häftiga stormen.

Plötsligt kommer hon att tänka på några ord i en sång af Brahms: »Scheide mit Regen und scheide mit Wind, schnell wie wir früher vereinigt sind», och den kvällen då hon sist sjöng den sången står med pinsam tydlighet för hennes minne — den dagen — just den dagen var det han hade —! »Scheide mit Regen und scheide mit Wind!» — — — O! Gud! hvilken plåga Hon kan icke bli kvitt de orden, ständigt locka de fram nya minnen för hennes själ från den dagen och den kvällen! Några tomma ord — de kunna väl ej ha så myc-

ket att betyda. — — »Scheide mit Regen und scheide — — —» ljuder det med irriterande envishet för hennes öron. Nu kommer hon äfven i håg, att han ej svarade något, då hon uttryckte sin glädje öfver att ingen visste hvar de voro — nu förstår hon, hvarför han icke gjort det.

»Se, där är äntligen en spårvagn! — Passa på nu och stig fort in!»

Spårvagnen är alldeles fullsatt. Människorna sitta tätt sammanpackade, och under det lifliga samtalet om allehanda hvardagliga saker ljuda gamla utnötta fraser, som alltid ligga till hands att taga fram vid behof, alldeles som lösslantar.

Att Han var glad, det förstod hon af hans ifver att så snart som möjligt komma i väg, sedan hon sagt honom, att tiden var inne, af den nervösa brådskan, då han klädde sig och stängde igen dörren, af hans otålighet då de väntade på spårvagnen. Hon ser det nu på det oroliga uttrycket i hans blick, på den brådskan ifver, som trots hans försök att behärska sig så tydligt framträder, då han köper biljetten och skyndar ut på perrongen. Det är något i hela hans väsen, som är främmande för henne — hon är visserligen hos honom, men de äro icke mer ett som förr.

Äntligen kommer tåget. Han kysser henne ännu en gång. »Jag kommer snart igen! Farväl.» Och han skyndar in i kupén. Hon ser med hvilket välbehag han gör det bekvämt för sig därinne, och hon tvingar sig att med ett leende besvara hans afskedshälsningar.

Nu ljuder afgangssignalen — tåget ilar bort. — »Farväl — — farväl! — —»

Vildt tjutande sveper vinden fram öfver perrongen, som nu blifvit öde och tom. Smattrande strömmar regnet ned på sinktaket.

Hon går ut genom den folktomma vestibulen och stannar på den höga trappans öfversta steg.

Framför henne ligger staden — en oändlig massa hus i mörka, tysta rader — allt är genomblött af regnet — — så grått och dystert i den mörknande kvällen, och de våta trottoarerna ligga som blanka ränder i det blekgula, matta skenet från gaslågorna, som fladdra vid hvarje vindstöt. Midt framför henne ligger stationsplanen, full med glimmande vattenpussar — — och därofvan de gråsvarta, jagande molnen.

En känsla af öfvergifvenhet smyger sig öfver henne och kommer henne att rysa. Hon går ned för trappan och ut på planen. Här griper henne vinden med sin starka hand — mäktig och obeveklig som ödet drifver han henne framåt — framåt i det oändliga grå . . .

Innehållsförteckning.

Vilhelmine Holmboe-Schenström; af *Clamo*. (Med porträtt). — Nu skall vi resa till en stjärna i det blå; af *Jeremias i Tröstlösa*. — Fru Malvinas pensée; af *Avé*. — I klädpenningsfrågan. — Senhöst; af *Lennart Hennings*. — På rundresa; af *Georg Nordensvan*. 4. — Att sätta ho; af *A. . . s.* (Forts. och slut). — Ur notisboken. — Teater och musik. — Förbi! Från holländskan för Idun af *Elin Sch-y.* (Forts. och slut). — Tidsfördrif.

Tandläkare dr Geo. Forssmans nya präparat för tandernas vård: Tandpulver, två slag, Tandpasta, Tandinktur, Bändix, Josephson & C:o, 11 Regeringsgatan

Tidsfördrif.

Redigeras af Sophie Linge.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

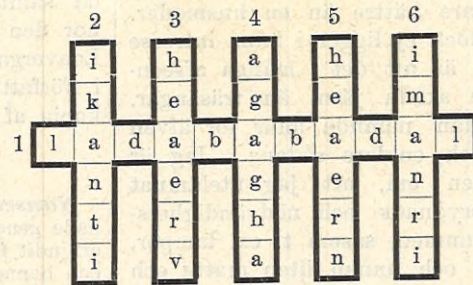
Jag fått min plats, så stolt, på höjden,
Där är mitt fäste och min borg;
Mitt värf är att förkunna fröjden,
Men lika ofta äfven sorg.
Min höga plats ej afund väcker —
Jag själf ej dit har bringat mig —
Jag mången med min röst förskräcker,
När som den blir för jämmerlig.
Min kalla tunga då förkunnar,
Att det för mången är för hett,
Jag ro och hvila då ej unnar,
Men kan förstöra sans och vett,
Och hvad jag heter är ej svårt att veta,
I mina »elfva» kan man det utleta.
Först ha vi underjordisk plats, ej alls behaglig,
Och hvad den bjuder luktorganet på.
Därnäst en fisk — för »bordet» rätt antaglig
Och smaklig äfven, om man den kan få.
Nämn namn på desertör — fångvaktare tillika —
Som själf sin flykt förråder med en smäll.
En läckerhet, som passar bäst för rika
Och som i festligt lag serveras mången kväll.
Så åter en dessert, den finaste bland fina,

Som nog kan styras ut med konst och smak.
Och så ett föremål, som vi ibland se skina
Uppå vårt allra, allra största tak.
Hur nämndes fordom knektens hufvudbonad?
Och hur en krigsman höfves hålla sig?
Hvarthän den reste, som ej blef förskonad
För plåga och för värk så grufvelig?
Ett smädenamn man brännvinet har gifvit,
När det sitt gradetal ej styrka kan.
Till sist ett föremål, i silfver drifvet,
I regel kärt för kvinna som för man.

Charad.

I teten för ett kompani
Mitt första genom världen drifver,
Men utaf dumbom som geni
Det själf dock exerceadt blifver
Och stickes uti ledet upp
Med kreti — pleti af sin trupp.
Mitt andra är ett namn, hvars klang
Ännu ger eko öfver länder.
För den det bar i luften sprang
Så mången man, och än det händer,
Att den idé han offrat åt,
Med hoppfull ifver förs framåt.
Nu kommer hvad ej en bland sex
Med jämnmod vill alltjämt försaka,
Mitt tredje, som kan bli »till kex»
Emellan maken och hans maka,
Om hon tar konsten allt för lätt
Och ej studerar »Hagdahl» rätt.
Mitt hela är en liten vrå,
Med stadsrätt, yrken hvarjehanda,
Den ligger — kan man väl förstå —
Emellan Ystad—Haparanda.

Bokstafsgåta.

Ofvanstående trettiosex bokstäfver skola ordnas så, att såväl den vågräta som de fem lodräta raderna bilda namn (fem fruntimmers- och ett mansnamn).

S. L.

Och finna vi den routen lång,
Så åk på järnväg — för en gång.

S. L.

Lösningar.

Kapselgåtan: Ural, Hör, Troja, Turn, Åre, Bie, Altmark, Lima, Etienne, Gent, Jura, Medien, Nora, Storvik, Vännäs, Honduras, Prag, Elsa, Teresa, Eton, Ystad, Stade, Ala, Mont rosa, Trosa, Die, Api, Rhon, Lynn, Isle de France, Kullen, Var, Ostafrika, Anhalt, Bar, Barka, Kap, Lena, Knäred, Kur, Tidö, Betel, Komo, Nawa, Ill, Palermo, Lille, Ungern, Riva, Wolga, Kars, Jena, Tajo, Persien, Genua, Kongo.

Charaden: Nejlksolja.

Stafvelsegåtan: Johan Ludvig Runeberg. 1) Julkvällen, 2) Domnarfvet, 3) Böhmerwald, 4) Tavastland, 5) Lewenhaupt, 6) Gammeled, 7) Bramaputra, 8) Holmsveden, 9) Tananarivo, 10) båtbyggeri, 11) Spjutsbygd, 12) Erzgebirge, 13) Jungfrulin, 14) Wittenberg, 15) Sandefjord, 16) Syddrabant, 17) Svedenborg, 18) Gripenberg, 19) Grislehamn.

Kvadratgata.

Calle C.

Ordkedja.

a, a, e, i, l, l, r, s.

Rätt ordnade, bilda ofvanstående bokstäfver en ked af 5 namn med 4 bokstäfver i hvarje.

Pirfel.

Bland nu befintliga Cacaosorter intages säkert förnämsta platsen af **HULTMANS CACAO**

Redan 1888 intygade prof. Joh. Lang i Lund, att Hultmans Cacao var fullt lika med van Houtens Cacao. Hultmans Cacao kan således varmt rekommenderas tillhvarje husmoder